

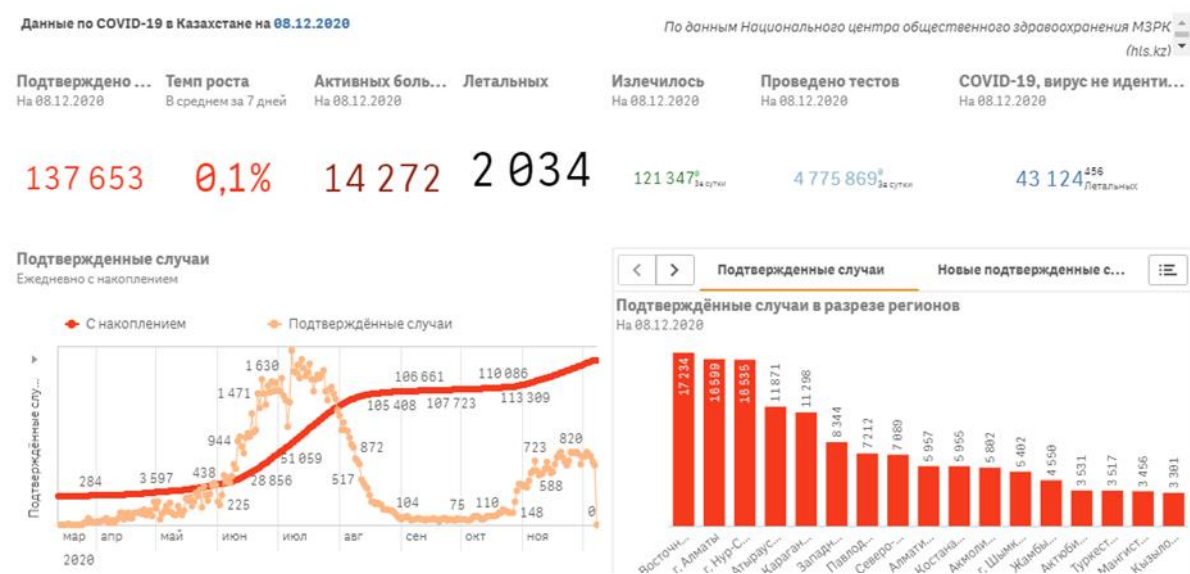
Kazahsztán

Utolsó frissítés dátuma: 2020.12.08.

Fertőzöttség állapota

Fertőzöttek száma: 138 382 személynél mutatták ki a COVID-19 fertőzést, **122 000** személy kigyógyult, **2088** személy elhunyt.

Járványhelyzet állapota: stabil, a napi megbetegedések száma 600-8000 között van. Az egészségügyi miniszter november 27-i nyilatkozata szerint Kazahsztán járványügyi helyzete mérsékelten kockázatosnak nevezhető. Jelenleg Észak-Kazahsztán és Pavlodar régiók tartoznak az ún. piros zónába (a fertőzés előfordulási aránya több mint 50 eset/100 ezer lakos és az R reprodukciós index több mint egy), Akmolinszk, Kosztanaj, Kelet-Kazahsztán régiók és Nur-Sultan pedig az ún. sárga zónába (a fertőzés előfordulása kisebb, mint 50 eset/100 ezer lakos, és az R reprodukciós index kevesebb, mint egy). Novemberben 3,7-szeres emelkedést tapasztaltak a megbetegedések számában az októberi adatokhoz képest. Nem zárható ki, hogy november-decemberben a karanténintézkedések szigorítására lesz szükség.

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

- szépségszalonok látogathatók feltételekkel (előzetes regisztráció; 4 négyzetméter/látogató);
- fitneszközpontok, sport- és rekreációs központok, edzőtermek, sportkomplexumok, spa szalonok, szaunák, medencék látogathatók feltételekkel (előzetes regisztráció, max. 30%, de legfeljebb 50 fő, maszkviselés betartása és távolságtartás);
- vallási helyszínek látogathatók feltételekkel (mecsetekben imák 100 főig tarthatók, kollektív események nem rendezhetők);
- szabadtéri mozik működése megengedett;
- engedélyezett a gyermek- és felnőttképzési központok tevékenysége (legfeljebb 15 fő, előzetes egyeztetés alapján);

- a kormányzati szervek esetében a távmunka ajánlott arány 70%, különösen a sárga és piros zónákban;
- a színházak működhetnek (50%-os kihasználtság, de legfeljebb 50 fő, kötelező regisztráció);
- a külön helyiségekben üzemelő éttermek működhetnek a bevásárlóközpontokban.

A járványügyi helyzet függvényében egyes régiókban vagy településeken szigorítják a karanténintézkedéseket.

Határátlépés:

- 2020. április 17-én Kazahsztán 57 ország - köztük Magyarország - állampolgárai számára felfüggesztette a vízummentességet, jelenleg a rendelkezés hatálya 2021. május 1.
- Lejárt vízumok, tartózkodási engedélyek, munkavállalási engedélyek érvényességi ideje - amennyiben tulajdonosaik a járványügyi helyzet miatt nem tudták elhagyni az országot – 2020. november 1-ig állt fenn.
- 2020. november 8-tól légi, tengeri, folyami vagy szárazföldi határátkelőhelyen csak a Kazahsztánba való belépés időpontjától számított 72 óránál nem régebbi negatív PCR-teszt birtokában lehet belépni az országba. Kivételt csak az alábbi csoportok képeznek: 5 éven aluli gyermekek (amennyiben a kísérő(k) rendelkeznek negatív eredményű PCR-teszttel), Kazah Köztársaság kormánydelegációi, illetve a nemzetközi légi/vasúti/hajózási személyzet. A továbbiakban a PCR-teszt kötelező a Kazah Köztársaság Külügyminisztériumának meghívására érkező hivatalos külföldi küldöttségek tagjai, illetve a Kazah Köztársaságba akkreditált diplomáciai képviselők, konzuli irodák és nemzetközi szervezetek képviselőinek munkatársai és azok családtagjai esetében is, e csoportok ezentúl nem jelentenek kivételt. A teszttel nem rendelkezőket 3 napra állami karanténba szállítják tesztelésre.
- A tranzitáló utasok nem kötelesek PCR-tesztet felmutatni, amennyiben nem hagyják el a reptéri tranzit zónát.
- 2020. november 9-től valamennyi árut szállító járművezető (tranzitálók is) – állampolgárságra való tekintet nélkül – csak a határátlépéstől számított 72 óránál nem régebbi negatív PC-teszt birtokában léphetik át a határt.
- A kazah sportolóknak megtiltották az országból kiutazást.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

Az Eurázsiai Gazdasági Unió kiviteli korlátozásai:

Egészségügyi termékek: propil-alkohol és izopropil-alkohol; mindenféle kötszerek; fertőtlenítő szerek; egyszerhasználatos cipővédő; védőruházat és tartozékai, védőeszközök gyártásához szükséges anyagok; maszkok, védőszemüvegek.

Eurázsiai Gazdasági Unió beviteli könnyítései:

A Kazah Köztársaság kezdeményezésére 2020. október 2-án az Eurázsiai Gazdasági Bizottság Tanácsa döntött a koronavírus-fertőzés terjedésének megakadályozására használt áruk vámmentes behozatali időtartamának meghosszabbításáról. A vámengedményt 2021. március 31-ig meghosszabbították. A koronavírusfertőzés kezelésére és megelőzésére szolgáló

különböző eszközök vámmentes behozatala akkor engedélyezett, ha az importált áruk behozatalát az EGU tagállam illetékes szerve engedélyezte.

Logisztika és szállítványozás állapota

Légi szállítványozás: Nemzetközi járatok száma: Törökország (10), Dél-Korea (2), Hollandia (2), Egyesült Arab Emírségek (16), Belarusz (4), Németország (4), Ukrajna (1), Üzbegisztán (2), Egyiptom (2), Kirgizisztán (2), Oroszország (2). Csökkent a légi forgalom a Pavlodar - Almaty (heti 10-ről öt járatra), Pavlodar - Nur-Sultan (háromról egyre) és Pavlodar - Shymkent (kettőről egyre), Kokshetau - Almaty és Kokshetau - Aktau irányokban kettőről egyre.

Vasúti szállítványozás: Jelenleg a vonatok az ország egész területén 48 útvonalon közlekednek, az egészségügyi védelmi intézkedések kötelező betartásával. Észak-Kazahsztán régió: Petropavlovsk - Almaty irányában a vasúti szállítás hetente harmadára csökkent; Pavlodar régió: a vasúti közlekedés csökkentése Pavlodar - Almaty irányában heti hétről háromra; Kostanay régió: csökkentett vasúti szállítás a Kostanay - Karaganda és Kostanay - Almaty irányokban heti hét-háromszor; Akmola régió: csökkentett vasúti szállítás Kokshetau - Kyzylorda irányában heti hétről háromra csökkent.

Tengeri szállítványozás: Zavartalanul működik.

Közúti szállítványozás: A helyközi buszok / kisbuszok üzemelnek. November 1-je óta a Kelet-Kazahsztáni régió zárva tart a más régiókból érkezők és a távozóknak előtt. Usty-Kamenogorszk külön zárva tart. November 4-én éjfélkor egészségügyi állomások kezdenek működni Karaganda régióban, ahol az állampolgároknak egy speciális weboldalon kell igényelniük engedélyt a régió elhagyásához vagy a belépéshez. Negatív PCR-teszt nélkül nem lehet belépni Karaganda régióba. November 21-től tilos a regionális és nemzetközi autóbuszok közlekedése a kelet-kazahsztáni régióban.

Repülőterek: A repülőterek üzemelnek. A belföldi járatok számát csökkentik, ha egyes régiók/városok járványügyi helyzete romlik.

Kikötők: Aktau és Kuryk kikötői normál üzemmódban működnek.

Gazdasági kilátások

GDP előrejelzés 2020-ra

Kazah Gazdasági Minisztérium	EBRD	EDB	WB	IMF
-2.1	-4	-3	-2.5	-2.7

A GDP január-szeptember hónapban 2,9%-os visszaesést mutatott.

- A kereskedelem 2,7%-kal növekedett.
- A szolgáltatási szektor 6,1%-kal csökkent.
- A feldolgozóiparban 3,2% -os növekedést regisztráltak.
- Könnyűipari növekedés: 14,1%.
- A kommunikációs szolgáltatások 8,2%-kal növekedtek.

- A külkereskedelem forgalma 2020. január-szeptemberében 62,8 milliárd USD (az export 35,3 milliárd USD-t, az import pedig 27,5 milliárd USD-t tett ki).
- Kazahsztán arany- és devizatartaléka 33,8 milliárd dollár.
- A Nemzeti Alap eszközkészlete 57,33 milliárd USD
- A teljes évi inflációra vonatkozó becslés: 8%.

Magyar export szempontjából jelentős ágazatok helyzete

Mezőgazdaság: 5,2%-os növekedés

Az idei év első 9 hónapjának eredményei szerint:

- A növénytermesztés 7,1%-kal növekedett.
- Az állattenyésztés volumene 2,7%-kal nőtt.
- Hústermelés 3,7%-kal, a tej több mint 3,1%-kal nőtt.
- Az élelmiszertermelés 3,4%-kal nőtt.
- A mezőgazdasági beruházások 7,5%-kal növekedtek.
- Az élelmiszertermelésbe történő beruházások 20,1%-kal növekedtek.

Ez év 9 hónapjában Kazahsztán 2,1 milliárd dollárért értékesítettek mezőgazdasági termékeket külföldön, 892 millió dollárért pedig feldolgozott termékeket.

Az új értékesítési piacok megnyitása érdekében szisztematikus munka folyik az importáló országok növény-egészségügyi és állat-egészségügyi követelményeinek összehangolásán, a kazahsztáni vállalkozások külföldi beszállítói nyilvántartásokban való megjelenésére. 3182 kazahsztáni vállalkozást már felvettek ezekbe a nyilvántartásokba. A Kazah Köztársaság állategészségügyi és növény-egészségügyi szolgálata ad tanúsítványt ezen termékek esetében.

A kazah agrárminiszter kijelentette, hogy az egyik fő feladat az agrár-ipari komplexum feldolgozott termékeinek exportjának megduplázása.

29 fő élelmiszertípus esetében folyamatosan vizsgálják a hazai piacról való ellátás biztosítás lehetőségét. Csak 6 élelmiszer esetében szükséges intézkedéseket végrehajtani a termelés növelése és a hazai piac hazai termékekkel való ellátottsága érdekében, melyek az alábbiak: baromfihús, kolbász, sajt és túró, alma, cukor és hal. Az Agrárminisztérium elkészítette a hazai piac 2021-2023 közötti hazai termékekkel való ellátására vonatkozó átfogó terv tervezetét. Az egyes területekhez külön beruházási projekteket határoztak meg. Most a saját baromfihús-termelés volumene csak a hazai piac igényeinek 58%-át fedezi, további 171 ezer tonna baromfihús-kapacitás növelése szükséges. Ezt új baromfitelepek üzembe helyezésével, valamint a baromfitelepek meglévő kapacitásának bővítésével 2023 végéig tervezik megvalósítani. A baromfihús-import mennyiségének csökkentése a hazai termelőknek körülbelül 177 millió dollárt vagy 77 milliárd tengét jelentene évente. Ennek a feladatnak az elvégzésére összesen 19 baromfitelepet helyeznek üzembe, összesen 285 ezer tonna baromfihús kapacitással. Ezek közül 6 baromfitelep már az idén 70 ezer tonnát termel, majd a további 13 - 2021-2023-ban 215 ezer tonna teljes kapacitással üzemel majd. Ez teljes mértékben fedezi majd a hazai piac igényeit.

Tejtermékek közül a hazai piacra nagyobb mennyiségben sajtok és túró, sűrített tej és tejpör behozatala szükséges. A tejtermékek behozatalának a nyerstej tekintetében mintegy 500 ezer tonna. Középtávon az Agrárminisztérium azt a feladatot tűzte ki célul, hogy az ipari tejgazdaságok üzembe helyezésével (35 üzem) és kapacitásainak bővítésével növelje a kereskedelmi tej termelését. *A tejgazdálkodás fejlődésének ösztönzése érdekében a minisztérium a következő intézkedéseket hozta:*

- megszűnt a tejüzemek építésében a kötelező állami szakértelem követelménye, amely hat hónapról másfél hónapra csökkentette a gazdaságok tervezési idejét;
- másodlagos bankoktól származó hitelek rendelkezésre állásának biztosítása érdekében új mechanizmust vezettek be, amely garantálja a befektetői kölcsönöknek a hitel összegének legfeljebb 85%-át;
- felülvizsgálták a tej, a vásárolt törzskönyvezett állatok és a beruházási támogatások támogatására vonatkozó előírásokat;
- pénzügyi támogatás került bevezetésre a tenyészállatok vásárlásának finanszírozására.

További húsfeldolgozó üzemek építését (9 projekt) tervezik 103 ezer tonna kapacitással, amelyek a hazai piacot kolbásztermékekkel látják el.

Az összes almafogyasztás 344,3 ezer tonna, az import 128 ezer tonna. A kereslet hazai piacról történő ellátása érdekében új gyümölcsösöket létesítenek 6,6 ezer hektár területen Almatiban, Zsambulban, Turkesztánban, Simkentben. Meg kell jegyezni, hogy ezeken a régiókban már folynak a munkálatok a következő 3 évre 5,5 ezer hektár területen. Az ország laboratóriumot tervez építeni vírusmentes ültetvényanyagok előállítására az In-Vitro technológia felhasználásával. A laboratórium költsége körülbelül 10 milliárd tenge lesz.

A mezőgazdasági termékek exportpotenciáljának fejlesztésén is folyamatosan dolgoznak, különös tekintettel a feldolgozott termékek exportjára. Ennek érdekében az Agrárminisztérium 380 beruházási projekt megvalósítását tervezi az elkövetkező öt évben, beleértve a transznacionális vállalatok részvételével zajló projekteket is, amelyek körül 7 ökoszisztéma alakul majd ki a mezőgazdasági ágazat kiemelt területein. A tervek szerint mintegy 5 billió tengét vonzanak majd ezek a beruházások.

Építőipar: 10,7%-os növekedés

Az építőipar növekedése 2020. január-október időszakban 10,7% volt. Pozitív dinamika 15 régióban figyelhető meg. Az idei év 10 hónapjának eredményei alapján a lakásépítésben több mint 10 millió 744 ezer m² lakást bocsátottak üzembe, ami 9,7%-os növekedés a 2019 azonos időszakához képest.

Az építési és szerelési munkák volumene 2019 januárjához-októberéhez képest 9,2% -kal nőtt. A nagyjavítási munkálatok volumene 15,3%-kal, a folyamatos javításoké 23,3%-kal növekedett. 2020 januárjában és októberében 30%-kal több állami forrás jutott lakásépítésre, mint 2019 azonos időszakában. Az állóeszköz-beruházások teljes volumenében a felhasznált alapok aránya a lakásépítésben 15,6% volt.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

Az állami **tenderek** a <https://zakup.sk.kz/>; <https://goszakup.gov.kz/> honlapokon ismerhetők meg.

Magyar projektek megvalósításán dolgozunk a zöldgazdálkodás, hulladékgazdálkodás, logisztika területén. A kazah-kínai határátkelőt magába foglaló speciális gazdasági övezet az „International Centre of Boundary Cooperation Khorgas” területén megvalósítandó magyar termékeket bemutató és promótáló kezdeményezés nagy lépést jelenthet a magyar termékek kazah piacra való kerülésében.

Kazahsztán a 2020. januártól - szeptemberig tartó időszakban a legtöbbet importálta Oroszországból (33,7% a teljes importnak), Kína (15,5%), Korea (15,4%) voltak. A fő exportpiacok Oroszország (20,1%), Kína (18%), Olaszország (9,1%) volt.

Ez év január-augusztusig Kazahsztán ezen ágazatokban importálta a legtöbbet:

- 1) gépek, berendezések, járművek, eszközök és készülékek (15% a teljes importból);
- 2) a vegyipar és a kapcsolódó iparágak termékei (beleértve a gumikat és műanyagokat is), ásványi termékek (15,2%);
- 3) fémek és fémtermékek (11,1%).